

FREDESBORG
KOMMUNE

FREDESBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

FAGLIG DIALOGGUIDE VED TILSYNSBESØG

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

2019

Observationsskema

Dagtilbud: Humlebæk Børnehave

Observation: Onsdag den 13. november 2019, ved frokosttid

Tilsynssamtale: 19. november 2019

Tilstede:

Charlotte Gercke, konstitueret daglig leder

Pernille Bøndergaard, pædagog, faglig fyrtårn og MED-repræsentant

Britt Hørby, pædagog i vuggestuen

Anette Westring, områdeleder

Pædagogisk konsulent:

Lotte Mosbæk

Hvilke lærings-situationer, aktiviteter og leg iagttager konsulent i institutionen under tilsynet?

På vej til møde i en anden institution, passerer jeg Humlebæk Børnehaves legeplads, hvor jeg kan høre "begejstret leg" fra legepladsen. Der er voksne i leg med børnene, og der er høje glade stemmer. En dejlig lyd af engagement, aktivitet og lege-stemning.

Sommerfuglegruppen

I trappe-opgangen op til gruppen, er der interessante plancher, hvor børnene har tegnet sig selv og skrevet deres navn. De voksne har så skrevet, hvad børnene har fortalt, at de er gode til. "Jeg er god til..."

Oppe i grupperummet er de ved at gøre parat til frokost. En voksen taler med bord-dækkerne om, hvor mange børn der skal dækkes til. Børnenes navne ligger på bordet, så det er tydeligt, hvor man skal sidde. Det er desuden tydeligt via opsatte fotos, hvem der er borddækker/frokosthjælper.

En anden voksen hjælper børnene med at få vasket hænder m.m.

De børn der er "parate" til frokost sidder på tæppet i hjørnet og kigger i bøger. Der sidder en voksen på gulvet hos dem og læser højt.

I grupperummet er der mange gode og relevante legeting. Her er tegninger som børnene har lavet, og de er sat "pænt" op, og pynter på stuen.

Da jeg senere kommer derop igen, er de blevet færdige med at spise, og børnene har fordelt sig i lege-grupper. En voksen har placeret sig på gulvet med en bog og med en masse børn omkring sig. De taler om billederne i bogen. Den voksne er meget levende i sin snak med børnene og udvider dialogen. Her høres mange tur-tagninger.

	<p>To voksne er ved at rydde mad væk og tørrer borde af. Her kunne de med fordel have et par børn med. Her er en rolig og hyggelig stemning og der høres nærmest ingen irettesættelser.</p>
<p>Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger?</p>	<p><u>Garderoben</u> Nede i stue-etagen virker den store garderobe noget uoverskuelig, da der er virkelig mange garderober og meget tøj. En del tøj er desuden efterladt på gulvet. I den forbindelse er det relevant at nævne, at der pga. det generelle pres på kapaciteten i Humlebæk, p.t. er en anseelig mer-indskrivning i Humlebæk Børnehave.</p> <p>Her er mange relevante og pædagogiske opslag, der kan hjælpe børnene med at gøre påklædningen lettere. Bl.a. opslag der viser hvilket tøj der kræves til hvilken slags vejr, og fotos af i hvilken rækkefølge tøjet skal tages på.</p> <p><u>Grøn-larverne</u> Her spises frokost og de tre voksne er placeret hensigtsmæssigt ved hver deres bord. Der tales bl.a. om maden de spiser, og hvad de har leget om formiddagen. De voksne er meget "opmuntrende" og anvisende i forhold til at børnene selv kan; "Hvis du lige tager gafflen... ", "ja, sådan der!". Her er en hyggelig stemning, med voksne der taler med børnene med glade og positive stemmer. Der er også en god dialog mellem børnene. Denne dialog understøttes fint af den voksne, f.eks. "jeg kan ikke huske det, men prøv at spørge X igen"; "X, hørte du, hvad X sagde til dig? Han vil gerne have gulerødderne, der står ovre hos dig". På et tidspunkt løfter støj-niveauet sig ved det ene bord og den voksne siger roligt: " nu synes jeg, at stemmerne bliver for høje, og nu skal vi prøve at skrue dem lidt ned". (Og det virkede ☺) Stuen er hyggelig med mange gode legeting.</p> <p><u>Gangarealet</u> Her er mange interessante opslag og plancher. Nogle er fra dagligdagens aktiviteter, andre fra en bondegårdstur. Her hænger også remindere om fokusord og hvilke sange, der særligt synges i øjeblikket. (Men hvorfor står der "God week-end" på tavlen, når det er onsdag? ☺) Sprogkufferter er pænt opstillet på hylder og virker spændende og indbydende.</p> <p><u>Gul-larverne</u> Her nærmer spisningen sig afslutningen. To voksne sidder ved hver deres bord med børnene. Der tales om, hvorvidt børnene er ved at være færdige med at spise.</p>

	<p>Et barn der er færdig, bliver af den voksne venligt bedt om at komme op på stolen lidt endnu. Han taler med en meget rolig og venlig stemme og starter straks en snak med barnet, for at fange barnet og "holde ham" på stolen. Ved at starte en snak med barnet, undgår den voksne, at skulle irettesætte barnet. Den voksne inddrager også hurtigt de andre børn i snakken. De taler bl.a. om et barn, der ikke længere er gul-larve, men nu er blevet grøn-larve, og at han så bagefter bliver en del af sommerfugle-gruppen. Han taler med dem om, hvornår man er hvad. Børnene er meget engagerede og byder meget ind i snakken.</p> <p>Det samme er tilfældet ved det andet bord, hvor der tales om søskende. Hvor mange søskende man har, hvad de hedder osv. Den voksne er god til at stille udvidende spørgsmål og der er en del tur-tagninger. Et par gange er de voksne nødt til at rejse sig, da de skal hjælpe børn, der skal på toilettet. Der opstår ikke uro ved bordene, selvom de voksne kortvarigt er væk.</p> <p><u>Bitterne</u></p> <p>Her er spisningen afsluttet, og en voksen er ved at hjælpe børnene med tøj og ble på badeværelset. En anden bærer et barn ud til krybberne. Inde på stuen er en voksen ved at tørre borde og stole af. Børnene leger roligt rundt omkring, men det ville være en god ide, at have et par af de ældste af børnene med til at hjælpe. Den voksne der kommer ind på stuen for at hente det næste barn ud på badeværelset, er meget opmærksom på at fortælle børnene, hvad de skal; "Kom X, nu skal du med mig ud og have skiftet ble, inden du skal sove", mens hun rækker hånden frem mod barnet. Da et barn græder og ikke vil med ud (han vil hellere lege videre), anerkender hun hans protest, ved at aftale at han kan tage bogen med derud. Han går tilfreds med hende, med bogen i hånden.</p> <p>Den voksne der nu er færdig med at tørre borde af, får nu arrangeret nogle af børnene oppe ved bordet med nogle bøger. Hun taler om, hvad bøgerne handler om og er i god dialog med børnene. Hun er samtidig meget opmærksom på børnenes "ønsker". Da flere af børnene siger "Kaj", spørger hun dem, om de også gerne vil læse i en Kaj-bog, som hun så rejser sig og henter.</p>
<p>Hvordan oplever konsulentens atmosfæren og stemningen i institutionen generelt? (Konkrete eksempler)</p>	<p>Stemningen i Humlebæk Børnehaven er meget hyggelig og rolig. Her er nærværende voksne i god kontakt og dialog med børnene.</p> <p>Sproget er anerkendende og bærer præg af fokus på anvisninger fremfor forbud og irettesættelser.</p> <p>Her opleves hverken "flagrende" børn eller voksne, hvilket tyder på en tydelig voksen-organisering, som er kendt af alle.</p>

Faglig dialogguide

1. Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Alsidig personlig udvikling* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

- Hvordan understøtter det pædagogiske personale, at barnet får tillid til egne potentialer?
- Hvordan guider det pædagogiske personale barnet i at håndtere svære følelser?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- Hvordan viser det pædagogiske personale interesse og omsorg for barnet?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale de børn der ikke er deltagende i fællesskabet?
- Hvordan kan man iagttage at der er balance mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter?

Pointer fra den faglige dialog:

I Humlebæk Børnehave er man meget opmærksom på, at alle børn får muligheder for at "prøve sig selv af" i forskellige typer af fællesskaber. Det ligger alle meget på sinde, at alle børn er en del af et lege-fællesskab.

De voksne bestræber sig på at visualisere ting, som kan gøre det er nemt for barnet at opleve succes med de opgaver, de har i fællesskabet. Bl.a. at være frokost-hjælper og at være selvhjulpen bl.a. i garderoben. Der gøres også meget ud af, at tingene er anderledes på 1. sal, hvor de største børn er. Her får børnene mere ansvar og flere opgaver. De voksne er også meget opmærksomme på at signalerer, at man i grupperne har brug for hinanden. Det kræves ikke at du er med, men vi vil gerne have at du er med, og vi har brug for dig.

Der er meget fokus på den nærværende samtale, hvor der stilles åbne og nysgerrige spørgsmål. Herved kan den voksne bliver klogere på barnet og bedre følge barnets spor.

Blandt de yngste børn er der meget fokus på rutiner, leg, omsorg og tydelighed.

Barnets signaler følges nøje, for herved at kunne justere sig i forhold til barnet og sikre, at de møder udfordringer, der passer til deres niveau og understøtte den videre udvikling, læring og trivsel.

De voksne er generelt meget orienteret mod, hvilke positioner barnet har brug for, at den voksne indtager.

De søger også at følge børnenes spor/perspektiv og tilrette læringsmiljøerne derefter. Der kigges altid på barnet, det fysiske læringsmiljø og fællesskabet som en uadskillelig helhed.

Alle er opmærksomme på at sætte ord på egne og barnets handlinger og intentioner, og de lidt større børn får hjælp til at sætte ord på ting, handlinger og følelser.

De voksne tilstræber altid at anerkender barnets svære følelser og prøver at hjælpe børnene ud af det. Hos Bitterne (institutionens yngste børn) beskrives hvordan de voksne søger at være på gulvet/ i børnehøjde og derved signalere tilgængelighed for børnene. Den fysiske kontakt og trøst er særdeles vigtig for de mindste, og bl.a. derfor er børnene meget på skødet af de voksne, når der er behov for det.

Blandt de lidt ældre børn tales der meget om følelser, og sammen er man nysgerrige på, hvordan hændelser kan opfattes forskelligt.

Hvis det opleves, at der er børn, der ikke deltager, deler de voksne sig op i mindre grupper, så de har bedre mulighed for at se det enkelte barn og barnets potentialer og understøtte dem.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De voksnes fokus på det enkelte barn og på børnenes nærmeste udviklingszone giver børnene god mulighed for, at erfare sig selv og få tillid til egne potentialer. Her ses pædagogiske læringsmiljøer der understøtter både tilknytning og samspil og en pædagogisk tilgang, der understøtter den alsidige personlige udvikling.

2. Læreplanstema: Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj mm.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Social udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Social udvikling* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temålet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

- Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø organiseret så det pædagogiske personale er i stand til at opfange og imødekomme alle børn, når de har brug for trøst og omsorg?
- Hvordan ses at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale relationen mellem børnene?
- Hvordan sikrer I, at alle børn er en del af et børnefællesskab?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- På hvilken måde er det pædagogiske personale til rådighed og tilbyder sin hjælp når barnet er usikker, bange eller ked af det?
- Hvordan er personalets sprog og handling tilpasset barnets udtryk, og viser personalets handling overfor barnet, at barnets perspektiv er forstået?
- På hvilken måde er personalets engagement og opmærksomhed rettet mod børnene snarere end mod kollegaerne?
- Taler personalet med børnene om deres oplevelser og ideer, og hvordan bærer samværet præg af interesse for børnene?
- Hvordan sikrer I at børn i udsatte positioner oplever sig som en betydningsfuld del af fællesskabet?

Social udvikling, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

De voksne leger meget ofte med i legene, så de kan få et indgående kendskab til børnenes interesser og potentialer. Herved kan de søge at gøre børnene interessante for hinanden og understøtte sociale lege-fællesskaber. De voksne er desuden opmærksomme på, hvem der "har noget sammen", og søger så at bringe dem sammen, også selvom de måske ikke alders-mæssigt "passer sammen".

Der er mange overvejelser i forhold til, at læringsmiljøet altid skal være tilpasset den aktuelle børnegruppe.

Når de voksne indtager en position i legen, er det også muligt at invitere "nye" børn med ind i legen og derved få dem ind i fællesskabet.

Garderoben bruges også gruppevis, så der er plads til, at den enkelte kan få plads omkring sig og øve sig. Børnene kan også få øje på, hvor der skal hjælpes, og hvor barnet selv kan søge hjælp.

Derudover arbejdes der overordnet med teamet "Venner" lige nu.

De største har i rundkredsen haft et projekt, hvor de fortæller, hvad de selv er gode til. Herefter fortæller de andre børn til samlingen, hvad de hørte barnet fortælle han/hun var god til.

Der laves bl.a. også en fællesskab-leg, hvor man skal invitere en "ny ven" med i legen.

Der er også arbejdet med ansigtsudtryk, hvor fokus er at lære hinandens signaler /ansigtsudtryk at kende. Her bliver spejle brugt til at lære eget og andres ansigtsudtryk at kende.

I Humlebæk Børnehave har de voksne fokus rettet mod børnene mere end mod de voksne. Det ses bl.a. via den klare og tydelige fordeling/voksen-struktur, der er i huset.

Personalet nævner, at udover, at husets indretning ligger op til man retter sig mest mod børnene, så har de voksne nogle pædagogiske mål og pædagogiske overvejelser, der ikke er forenelige med en opmærksomhed rettet mod hinanden.

Forældrene inddrages også, for at skabe gode relationer mellem børnene.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det pædagogiske læringsmiljø i Humlebæk Børnehave understøtter børnenes udvikling af empati, og her er skabt gode muligheder for, at børnene kan gøre sig erfaringer med relationer og sociale fællesskaber. Det gælder både den sociale udvikling der sker via interaktion mellem barn og barn, men også mellem barn og voksen.

3. Læreplanstema: Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kommunikation og sprog*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet *Kommunikation og sprog* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- Hvordan sætter det pædagogiske personale ord på egne handlinger og intentioner?
- På hvilken måde sætter det pædagogiske personale ord på barnets intentioner, følelser og handlinger?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale børnenes sproglige udvikling i hverdagens rutiner?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- Hvordan giver det pædagogiske læringsmiljø alle børn, herunder også børn i udsatte positioner, erfaringer med at kommunikere med de voksne og børnene i gruppen?
- Hvilke pædagogiske overvejelser er der i forbindelse med arbejdet med sproggaven, og hvad er næste skridt?

Kommunikation og sprog, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

Sproggaven er en central del af det pædagogiske arbejde i Humlebæk Børnehave. Aktiviteter og metoder derfra anvendes også til at udbygge legene, der igangsættes. Derudover arbejdes der med fælles fokus-ord gennem hele institutionen.

Her er meget fokus på at sætte børnene sammen i grupper, hvor de kan øve sig sammen. Det er også med i overvejelserne i spisegrupperne. Her er der også øje for, hvem der sidder tættest på en voksen til spisningen.

Til samlinger er det genstand for meget opmærksomhed, hvordan man kan sikre, at alle får mulighed for at komme til orde. Her øves bl.a. at man venter på tur, for at give alle en mulighed for at komme til orde.

Som tidligere nævnt deles børnene ofte op i mindre grupper med en voksen, så der er bedre mulighed for at understøtte kommunikation og sprog.

I Humlebæk Børnehave læses der mange bøger, og de voksne tilstræber at der i næsten alle lærings-situationer er bøger til rådighed. Her arbejdes også meget med rim og remser.

De voksne er meget opmærksomme på at sætte ord på tingene i børnenes omgivelser, især blandt de mindste. Blandt de lidt større arbejdes der også meget med at sætter ord på de lidt mere abstrakte ting bl.a. egne kompetencer og følelser.

I samarbejde med NVL er der et igangværende projekt om nærværende samtaler, hvor der blandt andet filmes dagligdags-situationer, som er gives feed-back på.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Læreplanstemaet "kommunikation og sprog" understøttes bl.a. igennem de voksnes tydelige positioner i både aktiviteter og rutine-situationer. Personalets fokus på den åbne og udvidende dialog giver et rigt og dynamisk sprogligt læringsmiljø, hvor børnene har gode muligheder for at øve både ordforråd og kommunikative strategier.

4. Læreplanstema: Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *krop, sanser og bevægelse*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Krop, sanser og bevægelse* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.**
 - I hvilken grad inviterer det pædagogiske læringsmiljø til forskellige udfoldelsesmuligheder?
 - Hvordan understøtter det pædagogiske personale at barnet erfarer glæde ved bevægelse, kreativitet og leg, herunder også børn i udsatte positioner?

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

I Humlebæk Børnehave arbejdes der med "krop, sanser og bevægelse" på mange forskellige måder. Bl.a. anvendes husets bevægelses-rum meget. Her foregår både børne- og vokseninitierede aktiviteter.

Her laves også meget yoga og massage. Bl.a. laver de pizza-bager-legen, hvor én er dejen der skal æltes og rulles, og den anden er pizza-bageren. De har også en massage-kuffert til sansemotoriske øvelser. Heri er bl.a. børster, sten, svampe, pensler m.m. Der bruges også stille meditations-musik.

De største har en fast dag i hallen, hvor alle nyder, at der kan laves "store aktiviteter". Selvom her er plads til "de vilde" lege, er der stor opmærksomhed på at planlægge både high og low arousal aktiviteter.

I Humlebæk Børnehave er der ikke et rum, hvor børnene kan gå hen og søge ro og stilhed, derfor er de voksne meget opmærksomme på at skabe mulighed for fred og ro bl.a. ved at lave huler af tæpper over borde, hængekøjer m.m. Der etableres også afslapnings-zone på sofaen og på madrasserne. Hvis alle er ude på legepladsen, og nogle har brug for at komme indenfor og slappe af, er det altid muligt at komme ind på grønlarve- stue, hvor der tilbydes "afslapnings-muligheder".

Legepladsen anvendes meget til bevægelse, ligesom alle tager meget på tur i lokal-området, hvor der er mange gode muligheder for at opleve forskellige former for sanser og bevægelse.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De pædagogiske læringsmiljøer samt de voksnes opmærksomhed på kombinationen af børne- og vokseninitierede aktiviteter, inviterer til forskellige udfoldelsesmuligheder, hvor børnene har god mulighed for at erfare egen krop og sanser, og opleve glæde ved bevægelse og leg.

5. Læreplanstema: Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspelet mellem menneske, samfund og natur.

Det pædagogiske personale skal via en legende tilgang introducere børn for natur, udeliv og science.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *natur, udeliv og science*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Natur, udeliv og science* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.**
 - Hvordan understøtter det pædagogiske personale barnets kendskab og interesse for naturen?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.**
 - Hvordan anvender det pædagogiske personale natur-materialer fra legepladsen og udflugter til at foretage egne undersøgelser?

Pointer fra den faglige dialog:

Humblebæk Børnehave skal med i projektet "Børn formidler natur", som starter i nærmeste fremtid. I dagligdagen er alle meget ude og tager afsted på mange forskellige legepladser og på tur i området. Bl.a. er Øresundsakvariet ofte besøgt i forbindelse med et projekt om fisk. I det hele taget er der stor interesse i at undersøge ting i omgivelserne, planter, insekter m.m.

De har også været optaget af, at begrave et dødt egern, for senere at grave det op og derved iagttage, hvad der sker i denne proces. De har undersøgt hvordan en fisk ser ud indeni, hvad den har spist, dens indvolde mv.

De beskrevne aktiviteter giver et billede af voksne der tilgår læreplanstemaet med en meget legende tilgang.

Humblebæk børnehave har også været med i projekt "haver til maver". Personalet siger selv, at læreplanstemaet "Natur, udeliv og science" ikke er det de er mest optaget af, men gerne vil have mere fokus på i fremtiden – især inspiration til flere science-aktiviteter.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	Der arbejdes med læreplanstemaet "Natur, udeliv og science" på mange forskellige måder i Humlebæk Børnehave, men det er et område der med fordel kan rettes mere fokus på, da det beskrives som præget af noget tilfældighed, hvordan der arbejdes med det. Det vil være en god ide at opsætte nogle pædagogiske mål, der er målrettet de enkelte børne-grupper og deres interesse-områder.
Eksemplarisk praksis	

6. Læreplanstema: Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kultur, æstetik og fællesskab*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Kultur, æstetik og fællesskab* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.**
 - Hvordan præsenterer det pædagogiske personale barnet for forskellige kulturer i relation til lokalsamfundet?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.**
 - Hvordan introducerer det pædagogiske personale børnene, herunder også børn i udsatte positioner for en bred vifte af kunstarter og udtryksformer?

Kultur, æstetik og fællesskab, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

I Humlebæk Børnehave tilgår de kreativitet på mange forskellige måder. Der er mange kreative aktiviteter af forskellig form i løbet af dagligdagen - både det mere tilfældigt opståede og det mere planlagte. Her er også projekter som laves af områdets kultur-pædagog. De forløb hun laver, er primært rettet mod børnene og deres læringsproces, men fungerer også som inspiration for de voksne. I den forbindelse får børnene kendskab til mange forskellige materialer, metoder og teknikker.

De voksne er meget opmærksomme på at anvende tilbud i lokalsamfundet, bl.a. biograf, bibliotek m.m. Der har også været planlagt tur til Kronborg og Øresundsakvariet.

Traditioner og højtider markeres også. Bl.a. holdes der fastelavn, Lucia m.m. I øvrigt går børnene Lucia på Plejehjemmet.

I Humlebæk Børnehave har man fokus på mange forskellige typer fællesskaber. Bl.a. besøger de nabo-institutionen og for at opleve et fællesskab med dem. De anvender også skolens gymnastiksal og oplever så også her, at være en del af skolens fællesskab. Et andet eksempel er besøg på stranden og på havnen. Her er de nede ved kutterne og ser fiskerne arbejde og hører dem fortælle om fiskene og om deres arbejde. Herved får de kendskab til deres arbejds-fællesskab.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	<p>De voksnes opmærksomhed på at tilbyde mange forskellige aktiviteter og tiltag, giver børnene erfaringer med at indgå i forskellige sammenhænge, der styrker deres engagement, fantasi og kreativitet.</p> <p>I de pædagogiske læringsmiljøer oplever børnene mange forskellige former for fællesskaber, hvilket giver dem mulighed for at forstå egne og andres baggrunde, traditioner og værdier. De voksne indgår i øvrigt aktivt i processerne og stimulerer børnenes nysgerrighed og kreativitet.</p>

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

Her tales meget om demokrati i forbindelse med fælleslege, og for at illustrere de demokratiske principper laves der ofte afstemning, når der skal vælges lege.

De voksne er meget opmærksomme på at iagttage, hvor børnene er glade for at lege, og hvordan de agerer i de forskellige sammenhænge. På den baggrund foretages didaktiske overvejelser i forbindelse med etablering af læringsmiljøet.

Børnene har også været med til at beslutte placering af reoler på stuen, så de fik de bedste muligheder for at skabe mindre lege-zoner.

Børnene har taget fotos af det bedste sted på legepladsen.

I Humlebæk Børnehave er der en del nyt inventar, der blev anskaffet i efteråret 2018. Det blev valgt med udgangspunkt i børnenes perspektiv.

En del steder mangler inventaret stadig at blive udskiftet. Denne udskiftning skal også ske med inddragelse af børnenes perspektiv.

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

I Humlebæk Børnehave inddrager man hurtigt forældrene, hvis der er tegn på, at barnet er på vej i ikke-trivsel. Herved kan man være fælles om forskellige tiltag.

I den forbindelse er der også altid en stor opmærksomhed på, hvem forældrene kan forsøge at etablere en lege-aftale med, for at styrke barnet i det sociale fælleskab.

AKT-vejlederne bliver også inddraget i bestræbelserne på at få et barn tilbage i god trivsel.

Den daglige kontakt med forældrene prioriteres højt, ligesom der dagligt kommunikeres via Family.

Forældrekontaktudvalget kan også involveres i de sammenhænge, hvor det synes hensigtsmæssigt.

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Pointer fra den faglige dialog:

Her arbejdes med "Venner på tværs og den trygge overgang.

Her er også meget fokus på at skabe en daglig struktur og daglige udfordringer, der matcher, det børnene møder ved SFO-/skolestart. Bl.a. selvhjulpenhed, at kunne lytte, at kunne honorere krav, vedholdenhed, at vente på tur m.m.

Forældrene betragtes som vigtige samarbejdsparter i dette forberedende overgangsarbejde, og inddrages derfor også meget.

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Pointer fra den faglige dialog:

I Humlebæk Børnehave er alle meget udviklingsorienteret og der reflekteres meget i dagligdagen. Her er en opmærksomhed på, at få evalueringen brudt op "i mindre stykker", for bedre at kunne være fokuseret. Denne refleksion giver anledning til meget sparring og anvendes til justering af læringsmiljøerne.

Dette gøres løbende, og derfor er læringsmiljøerne i institutionen aldrig statiske.

Evalueringen er ikke systematiseret, men der er et ønske om at finde en egnet metode. Det afventes, hvad der kommer af forslag til evalueringsmetode fra arbejdsgruppen vedr. den styrkede pædagogiske læreplan.

I institutionen udarbejdes TPL-skemaer, men de anvendes desværre for lidt.

11. Opsamling, samlet vurdering og fremadrettet fokus

Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.

OBS: Siden sidste tilsyn er den daglige leder i Humlebæk Børnehave stoppet. Ved tilsynssamtalen har Charlotte Gercke kun været konstitueret daglig leder i 2 måneder, og har derfor ringe indflydelse på, hvordan der er arbejdet med fokuspunkter fra sidste tilsyn

- Der var et ønske om, at der blev arbejdet mere systematisk med dokumentation, refleksion og evaluering. Her reflekteres meget, men der er endnu ikke fundet en systematisk evalueringsmetode. Som tidligere beskrevet, afventes materiale fra arbejdsgruppen.
- Der var også et fokus på at anvende TPL-skemaerne mere. De er desværre ikke blev anvendt i den grad, man ønskede
- Der var desuden et ønske om at få mere fokus på digitalisering. Det er desværre ikke sket i det omfang man ønskede, hvilket nok overvejende skyldes, at ingen af de voksne i Humlebæk børnehave er særlig optaget af dette.
- Der var også fokus på, at de voksne skulle være mere deltagende i leg/en mere legende tilgang. Det er der arbejdet meget bevidst med, bl.a. ved at alle voksne har udarbejdet praksisfortællinger om hvordan leg bliver til læring, og hvordan den voksne positionerer sig i legen.

Daglig leders fremadrettede fokus og tiltag ift. pædagogisk praksis.

- Nyt navn til institutionen
- Vi skal have igangsat en systematisk evalueringskultur og afventer et fælles evaluerings materiale udarbejdet af det udvalg der arbejder med implementering af den styrkede pædagogiske læreplan i området.
- Vi har i øjeblikket fokus på den nærværende samtale og reflekterer over egen og fælles praksis ved hjælp af videooptagelser. Vi vil fremadrettet anvende dette som værktøj ved nedslag i praksis, som en del af vores evaluering, sparrings og refleksions praksis.
- Vi har et ønske om til at arbejde mere målrettet med science og natur. I februar deltager vi i et to ugers forløb under "Børn formidlere natur " og vi vil søge inspiration til fremadrettet arbejde med læreplanstemaet hos Skolen i virkeligheden.
- Vi vil fremadrettet være mere nysgerrige på at arbejde med digitalisering.

Konsulentens opsamling og fremadrettet fokus, herunder kommentarer til selvregistreringsskema og den beskrevne observation

Observationen:

Garderoben beskrives som "noget u-overskuelig", og her bør nævnes, at der p.t. er en anseelig mer-indskrivning i Humlebæk Børnehave. Udover at det giver et generelt pres på institutionen, giver det naturligvis også udfordringer i garderoben. Derudover er det november, og børnene har meget tykt tøj med, der fylder i de enkelte garderober.

Til tilsynssamtalen oplyser personalet, at de er i gang med at afprøve forskellige tiltag for at imødekomme det pres, der er på garderoben i øjeblikket.

Selvregistreringsskema:

- I Humlebæk Børnehave er et passende antal seleskærere hensigtsmæssigt placeret
- Barnevognsseler er i en godkendt kvalitet og i forsvarlig stand
- Der er kryds i "nej", ved om legeplads-tilsynets eventuelle bemærkninger er udbedret. Det skyldes, at rapporten der er lavet, efter at legeplads-tilsynet er udført, endnu ikke er modtaget.

Fremadrettet fokus:

- I Humlebæk Børnehave skal det pædagogiske refleksions-niveau bibeholdes, så fagligheden fortsat fastholdes og udvikles.
- Evalueringen skal systematiseres, så det kan anvendes i højere grad.
- TPL-skemaerne der er udarbejdet, kan med fordel anvendes mere
- Søg inspiration så det digitale kan inddrages mere i den pædagogiske hverdag
- Personalet er interesseret i læreplanstemaet "Natur, udeliv og science", og mangler blot lidt inspiration for at kunne arbejde mere indgående med det.

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette pejlemærke. Institutionen har arbejdet strategisk med pejlemærket. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for pejlemærket og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatserne og praksis har gjort for børnene. Derfor skal praksis vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

Læreplanstema 1: Alsidig personlig udvikling

Læreplanstema 2: Social udvikling

Læreplanstema 3: Kommunikation og sprog

Læreplanstema 4: Krop, sanser og bevægelse

Læreplanstema 6: Kultur, æstetik og fællesskab

Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af praksis. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse praksis.

Læreplanstema 5: Natur, udeliv og science (Se p. 17)

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats til ændring af praksis. Vælges denne kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til ændret praksis inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

26/11-19 Annette Jensen

Dato og underskrift, daglig leder

27/11-2019 Sølve Østergaard

Dato og underskrift, pæd. konsulent